

Debreceni független Újság

politikai napilap

Véres antiszemita zavargások voltak a debreceni egyetemen

Jogász- és gazdaszömegek vonultak be a klinikák területére és véresre verték a zsidó diákokat — Húsz zsidó diák sérült meg többé-kevésbé súlyosan — Tüntetések a városban — A zavargásokat egy névtelen levéllel indokolják, amelyben állítólagos „zsidó diákok” gyalázták a keresztény diákságot és „pénzüik hatalmával” hancegtek

A debreceni egyetemen az évről-évre megismétlődő diákverekedések most sem maradtak el. Ezúttal azonban az eddigieket felülmúló arányokban zajlottak le az események. A délelőtti órákban ugyanis megjelent több száz főnyi keresztény diák az egyetemi klinikák területén és alig húsz zsidó diákot véresre vertek és rugdostak.

Ezeknek a visszataszító jelenségeknek már előzményei is voltak pár nappal ezelőtt. Kisebbségi incidensek zajlottak le ugyanis úgy a jogi, mint az orvosi karon és előfordult, hogy több fakultásról a bajtársak eltanácsolták a zsidó diákokat. Hétfőn délelőtt azonban kirobantak az események.

Rögtön nyolc órakor a legteljesebb nyugalomban és rendben kezdődtek meg az előadások az egyetemi klinikákon. A csend és nyugalom azonban alig másfél óráig tartott, mert fél 10 órakor sűrű rajokban

mintegy háromszáz főnyi diáksereg vonult be a klinikák területére. A diákok legnagyobb része, habár bajtársi sapkát nem viselt, mégis megállapítható, hogy jogász és gazdaszö volt.

A háromszáz főnyi diáksereg harmincnyolc főből álló csoportokra oszlott szét és a klinikai intézeteket keresték fel. Az egyik csoport az élettani intézetbe akart menni, azonban az élettani intézet vezetője, Went professzor tudomást szerzett jövetelükről és lezáratta előlük a kapukat. A diákok ekkor ordítózni kezdtek és követelték, hogy nyissák ki előttük a kapukat.

Went professzor, miután látta, hogy a diákok már a kaput döngözték, kiment az épületből és felszólította a rendbontókat, hogy távozzanak el és ne zavarják a komolyan tanulni vágyó diákok munkáját. A figyelmeztetés azonban nem használt, mert a diákok szinte ostromszerűen benyomták a kapukat és behatoltak az intézetbe. Amikor az előadóterembe értek, megint ordítózni kezdtek:

— Ki a zsidókkal! Le velük! Tarkarodjanak a zsidók!

A zsidó diákok, látva, hogy nincs más hátra, kifelé indultak. Abban a pillanatban, amint átlépték a küszöböt,

az öt zsidó diáknak nekilugrott a negyvenötven főből álló jogász- és gazdaszögárda

és ütöknivel kezdték őket. A többszörös túlerővel szemben a zsidó diákok természetesen még védekezni sem tudtak és csupán azon igyekeztek, hogy kijussanak támadóik kezei közül. Ez azonban nem ment könnyen, mert botokkal, sőt boxercel verték őket és

amikor véresen, szesztoron támo-lyogtak kifelé, a vitez támadócsereg

rugdostak kezdte a védtelen fiatal-embereket.

De nemcsak az élettani intézetben játszódtak le ilyen botrányos jelenetek, hanem valamennyi klinikai intézetben. A csoportokra oszlott diáksereg behatolt valamennyi előadóterembe és mindenütt követelte, hogy a zsidók távozzanak el. A zsidó diákság eleget is tett a felszólításnak és eltávozott az előadóteremből. Amikor azonban kiléptek az ajtón, ugyanolyan jelenetek játszódtak le, mint az élettani intézetben.

A verekedésről tudomást szerzett dr. Vargha Zsigmond rektor is, aki intézkedett, hogy a klinikák kapuit zárják le és

az altisztek minden kijövőt igazoltassanak s aki nem egyetemi hallgató, vagy nem orvostanhallgató, azt állítsák elő.

Az altisztek szorgalmasan végezték az igazoltatásokat, amely azonban meddő maradt, mert a zsidóverő diákok legnagyobb része

a klinika kerítésén átmászva me- nekült el.

A nagyerdő körüli ismét csoportosultak és ekkor a központi egyetem épületébe vonultak. Az egyetem folyosóján találkoztak néhány zsidó diákkal, akiket szintén véresre vertek és valósággal lehajították az egyetem magas lépcsőzetéről.

Az egyetemi rektor a verekedések után a központi egyetem aulájában összegyűjtötte a diákságot s beszédet intézett hozzájuk, amelyben intette őket, hogy

Tüntetés a Piac uccán, a zsidó menza előtt, az Arany Bika előtti téren

Ezzel azonban még nem csillapultak el a diákvavargások hullámai, mert az esti órákban mintegy kétszáz főnyi egyetemi hallgató — ismét bajtársi sapka nélkül — vonult fel a Piac uccán és a Rákosi Jenő uccán gyülekeztek a zsidó egyetemi menza előtt. A rendőrség tudomást szerzett a készülődésről és azonnal lovas- és kerékpárosrendőrök mentek ki a főuccára. A diáksereg, amikor a rendőrök érkezését látta, villámgyorsan szétoszlott és kettes sorokban sétára indult. A lovas és kerékpáros rendőrszakasz ekkor a zsidó diákmenza Piac ucca 64. számú épülete előtt helyezkedett el és bent az épület udvarában is rendőrszöket állítottak fel.

A tüntetők ekkor megkezdtek sétajukat a Piac uccán, a Deák Ferenc ucca és a Szent Anna ucca között, de a legsűrűbb torlásokban mindig a zsidó diákmenza előtt verődtek össze. Később aztán abbahagyták a menza előtti sétálgatást és az Arany Bika előtti térre vonultak fel. Itt azonban már egy szakasz gyalogos rend-

a diákoknak a tanulás a kötelességük és nem a verekedés.

Figyelmeztette a diákságot arra is, hogy a mai helyzet megköveteli a teljes együttműködést, mert csak abban az esetben lehet remélni a nemzet boldogulását.

A diákság a beszéd után elvonult, de közben összetalálkozott még egy zsidó diákkal, akik szintén súlyosan bántalmazottak.

A központi egyetemből aztán szétszéledt a diáksereg, úgy hogy mire a közben értesített kerékpáros rendőrszötag a helyszínre érkezett, már

ismét elesendesült minden.

A kerékpáros rendőrök azonban az egész napon keresztül az egyetem épülete körül cirkáltak és vigyáztak, nehogy rendzavarás történjék.

Mintegy húsz zsidó diákot vertek meg a támadók és valamennyi súlyosan megsérült. Egyikük, Hevesi István, feljelentést is tett támadói ellen.

Még a déli órákban aztán érdekes jelenet történt a Piac uccán. Arra haladt Grósz Tibor orvostanhallgató, aki a délelőtti botrányos jeleneteknek szintén egyik áldozata. Grósz Tiborral szembe jött egy magas, szürkekabátos fiatalember, gazdaszöjével a kalapjában s ebben a fiatalemberben

Grósz Tibor felismerte egyik támadóját.

Azonnal szólt a rendőrnek, aki a gazdaszö leigazoltatta. Grósz Tibor is megteszi a verekedő ifjú ellen a feljelentést.

Köszönet

Hétfőn délelőtt régi kísértek sütét ködképe jelent meg újból a debreceni egyetem felett. Sajnálatos és visszataszító események zajlottak le rövid negyedórák alatt, amelyek a muzsák csarnokát kültelki csapszökek verkedéseinek színhelyévé alacsonyították le. Az egyetemi ifjúság egy része minden látható ok és cél nélkül váratlanul megrohanta és bántalmazta a kezük ügyébe kerülő néhány védtelen és teljesen kiszolgáltatott zsidó diákot, akiket meggyaláztak, megrugdostak, megpofoztak és aztán mint akik jól végezték dolgukat, rohamléptekkel inaltak el a dicsőséges csata színhelyéről.

Kik tették, miért tették és főleg kiknek vagy kiknek az uszítására zajlott le ez az egyoldalú csata, amelyben a támadók legalább harmincszoros túlerőben voltak és amelyben a megtámadottnak nem volt semmi más bűnük, csak az, hogy véletlenül zsidónak születtek. Cui prodest? Kinek vagy kiknek állott érdekükben az, hogy a durva és feneketlen gyűlölködés és a nyers erőszak tüzcsövait vessék a debreceni egyetem falai közé? Mi húzóhat meg amögött, hogy éppen most freccsenjen sár a debreceni egyetem jóhírére, amikor az elmúlt hetekben Debrecen város egész társadalma osztatlanul síkra szállt a kormányának azokkal a törekvéseivel szemben, hogy a Tisza István egyetem megconsoktassék, hogy élö testéből leamputáljanak egy egész fakultást? Ki húzgalja a kulisszák mögött ezeknek a lehangoló és nyomoruságos dulakodásoknak a szálait éppen akkor, amikor a debreceni egyetem vezetősége nemcsak a helyi, hanem a fővárosi sajtóban is kénytelen védekezni olyan súlyos vádakkal szemben, amelyek szerint a debreceni egyetem nem áll feladata magaslatán és csak egy másod, vagy éppen harmadrangú intézmény tudományos szempontból?

Ki tud felelni ezekre a kérdésekre? Ki tudhat felelni rá? Hiszen az értelmi szerzők — mint mindig régebben is — hátul lapulnak meg a homályban és csak az ifjúság egy meggondolatlan, hevülékeny, könnyen hipnotizálható csoportját küldik előre! És ha már az értelmi szerzőkhöz nem lehet szerencsénk, hogy bátran, férfiasan, egész mellel kiálljanak a porondra, akkor legalább intézzenek aláírás nélküli nyílt levelet a nemzethez és magyarázzák meg benne, ha tudják, hogy miért akarják újból megfúrni a nagy nemzeti összefogásra irányuló kísérleteket, amelyeknek az élen most éppen az a Gömbös Gyula áll, aki politikai pályájának kezdete óta nemcsak jobboldali, hanem kifejezetten szélsőjobboldali érzelmeinek vallotta és vallja magát és aki sok csalódáson, tapasztaláson esett keresztül, amíg eljutott addig a pontig, hogy nem részekre tagolt, hanem egy nagy egységbe hozandó magyar táborral próbál jobb sorsot kiverekedni a nemzetnek. Mi ellenzéki lap vagyunk,

(Folytatása a második oldalon.)

sok tekintetben szemben állunk a mai kormányzat elgondolásaival és célkitűzéseivel és éppen ezért nem feladatunk, hogy hátvédet alkossunk a most uralkodó rezsimnek. De nyíltan feltezzük a kérdést, hogy a hétfői egyetemi hecc sötétben bujkáló csóvás emberei miért akarják hátulról leszúrni Gömbös Gyulát, aki éppen 24 órával előbb, vasárnap a Nemzeti Egység Pártjának budapesti zászlóbotlásán messzehangzó szavakkal tett újból hitet a nemzeti erők nagy összeforrasztása érdekében és félreérthetetlenül hangsúlyozta, hogy soha sem nézheti azt egy nemzet, hogy ki milyen templomban imádkozik, hanem csak azt, hogy mennyire istenfélő és főként azt, hogy mennyire értéket jelent személyében nemzetének, tehát nálunk Magyarországon a nemzet tagjának kell tekinteni minden magyar embert, akár katolikust, akár protestánst, akár pedig zsidót?

De elég a kérdésekből! Az előbbi kérdések mindmegannyi falrahányt borsó, hiszen Ézsau keze. amelyben összefutnak az egyetemi heccek kirotbantásának huzalai, úgysem fedí fel a szörös kézhez tartozó törzset és arcot. Am mi így is tudjuk és állítjuk teljes hittel és határozottsággal, hogy azok, akik ma antiszemita dulakodásokat rendeznek és rendeztetnek, tudatosan vagy tudatlanul nem akarnak, nem akarhatnak egyebet, csak azt, hogy el-

Elsőrendű étel-ital

tereljék a nép nagy tömegeinek az érdeklődését azokról az életbevágóan fontos problémákról, amelyeknek megoldása nélkül nincs magyar jövő és nincs feltámadás. Ennek az országnak minden becsületese dolgozó polgára és munkása élet-halál harcot vív a létért. Talán még soha olyan nehéz nem volt a magyar élet, mint éppen manapság. Ezernyi baj, gond és szenvedés között küzdök az árral a magyar gazda, az iparos, a kereskedő és a proletár. Minden tisztességes ember kivétel nélkül a hetedik bőrét vedli már le, hogy fizetni tudja az adót és a (íz körmeivel kaparja elő a mindennapi karaj kenyeret magának és családtagjainak. Köröskörül ellenségeink keserű csapata les döltünk. S belül a csonkaországban hátról-hétről, napról-napra fokozódnak az akadályok, nehezednek a küzdelmek a mindennapi létért. Hogy juthassunk ki a trianoni börtönből, a szegényünknek és a koldusságunknak ebből a fojtó cellájából, ha még mindig akadnak olyanok, akik a magyar erők egyesítése helyett uszításra, heccelődésre, szegényletes verekedésekre megrendezésére spekulálnak és nemcsak hogy hátráltatják, hanem meg is akadályozzák azt, hogy a dolgozó magyar polgárság teljesen összefogjon? Rikolthatnak bármilyen jeliszót, mégis tudva-tudjuk és látva-látjuk, hogy a céljuk semmi más, csak a zavarkeltés és porhintés. Azt szeretnék, ha a magyar gazda, iparos, kereskedő és lateiner ahelyett, hogy a saját sorsán próbálna javítani, belevetné magát az antiszemitizmus sekély pocsolyájába és ott libickolna velük együtt.

Hát nem és ezerszer nem! Tizenégy év óta folytatják már kised játékaikat és e tizenégy év alatt, amíg az „üsd a zsidót!” barbár jelszavával mentették a hazát, addig az ország fokról-fokra csúszott le egyre mélyebben a nyomorúság, az elszegényedés meredélyén. Ócska és gonosz frázisokkal nem lehet már többé jóllakni sem az elincstelenedett parasztot, sem a lerongyolódott iparost, sem a tönkrement kereskedőt, sem a kiéhezett lateinert. Egyetemi heccelődésekkel nem tömhetik be már senkinek a száját ebben az országban és ha akad még néhány tuat rendbontó fiatal-

Legolcsóbban

szerezheti be őszi és téli ruha-szükségletét úgy angol, mint hazai szövetekből, fazon díj 35 P-ért

MOSKOVITS JÓZSEF

ÚRISZABÓNÁL, PIAC UCCA 41. SZ.

ber, aki a maga ifjonti naivitásában bekötött szemmel rohan utánuk és teljesíti parancsait, ezzel már nem érhetnek el egyebet, csak azt, hogy az ország társadalmának egész frontja a megvetés ércfalát fordítja feljűk.

Főrendező urak, alrendező urak és

egyéb sereghajtók! Elég volt már a heccből! Eljátszották már kised játékaikat, vonuljanak le a porondról, mert a nemzet már torkig lakott ideitlen mókáikkal és ha nagyon próbára teszik a nép türelmét, könnyen póruljárhatnak...

(Folytatás az első oldalról.)

Keresztényeket gyalázó névtelen levél írásával vádolják a zsidó diákokat

Estére aztán pattant ki valami a szokatlan méretű diákvargás okáról. Megdöbbenően hívták az az eszköz, amelylyel egy névtelenség homályába húzódtott hamisító — vagy esetleg hamisítók — a diákságot antiszemita tüntetésre izgatta. A diákság vezetőinek állítólag a kezében van egy névtelen, illetőleg „A zsidó diákok” aláírással ellátott levél. Ebben az áll, hogy hiába tüntetnek s bármit cselekszenek a keresztény diákok, a zsidóknál van a pénz s az ő hatalmuk győzni fog. Néhány becsmérlő kifejezés is van a levélben, amelynek alján a „hitelenség” kedvéért zsidó betűk vannak leírva.

cigányzenekar

Józan észrel természetesen nem lehet elhinni, hogy ezt a levelet zsidó diákok írták volna, sőt egyenesen ellene szól ennek az, hogy ilyen levélnek egyetlen logikus következménye zsidóellenes zavargás lehet az egyetemen, ettől pedig

csak a zsidók szenvednek. Önmaguk ellen tehát nem cselekedhetnek ilyen esetben.

Vizsgoltam éppen ilyen nehéz elhinni, hogy az ifjúság egy ilyen levélnek „beugrana” és rögtön kezdené elverni a zsidókat. Minden intelligens ember az első pillanatra rájöhet arra, hogy ez a levél csak „hamisítvány”, illetőleg miután névtelen, csak antiszemita által koholt propagandaeszköz lehet.

Mi úgy látjuk, láthatatlan kezek minden esztendőben november 11–13-án rendezik meg az antiszemita tüntetéseket a debreceni egyetemen. Ugyanezeket a napokon kezdődött előbb az etanácsozás, majd a verekedés tavaly is. A múlt év egyetemi tanácsa nem volt elég erős ahhoz, hogy a zavargásokat gyökeresen kiirtsa, az eredmény itt van előttünk.

„Bagolyvárban”

Elég szomorú eredmény s a debreceni egyetemre elég kompromittáló.

Az egyetemi kapus, aki megsérti a rendőrfelügyelőt

Az egyetemi zavargásoknak volt egy különös részlete. Amikor a jogászok és a gazdaszok ötvenes turnusokban, sapka nélkül bemasfrottak a klinika területére, ott állott a kapunál dr. Heringer Pál rendőrfelügyelő, akinek feltűnt ez a nagy készülődés annyival is inkább, mert már tudott a zavargásról. A rendőrfelügyelő megkérdezte a kapuban álló vitéz Gebel klinikai kapust, hogy kik ezek a bemasfrotók.

A kapus félvállról vetette oda: — Orvosok.

A második s harmadik turnusnál ismét

megszólította a rendőrfelügyelő a kapust, kifejezte kétségeit, hogy az ötvenes turnusok tagjai orvosok lennének s figyelemztette a kapust, hogy zavaros időben éppen neki kellene megakadályozni idegeneknek az egyetemi klinika területére való tömeges behatolását. Erre a kapus kijelentette, hogy a rendőrfelügyelőnek nincs köze öhozzá s oly goromba modorban válaszolt, hogy Heringer dr. rendőrfelügyelő kénytelen volt azonnal az egyetemi rektornál panaszt emelni a kapus ellen.

Az egyetem rektora az elítélendő eseményekről

Dr. Vargha Zsigmond, az egyetem rector-manificusa az egyetemen történt incidensekről a következő nyilatkozatot tette:

— Reggel 9 órakor jelentették nekem, hogy a klinika telepen tumultuózus jelenetek és verekedések történtek. Telefonon azonnal felhívtam az orvosi kar dékánját, illetve távollétében ennek helyettesét, aki a lefolyt eseményekről azonnal jelentést tett nekem. Eszerint reggel 9 órakor az élettani intézetben dr. Wendt István professzor már az órája alatt halotta, hogy az intézet udvarán lármás jelenetek folynak. Később látta, hogy egyes csoportok az intézetbe be akarnak jönni, erre ő lesietett, odament a lármázó tömeghez.

Sajnos, nem lehet letagadni s ezt Wendt professzor is látta, hogy testi bántalmazások is történtek.

A bántalmazók közül nem sikerült senkit sem felismerni, amiből arra következtetünk, hogy a verekedők nem mind egyetemi hallgatók, illetőleg nem mind orvostanhallgatók voltak. Wendt professzor ur azonnal oszlásra szólította fel a tömeget. Mielőtt az oszlás megtörtént volna, én már kiadtam az utasítást, hogy a klinika telepet zárják le, altiszteket állítsanak az összes kapukhoz s a

bent tartózkodókat a legszigorúbb igazoltatási eljárásnak vessék alá. Mielőtt az igazoltatás megtörténhetett volna,

a benttartózkodók egy része társaik segítségével a kerítéseken keresztül elmenekült.

Így az igazoltatási eljárás egyelőre nem mutatkozott eredményesnek, de még mindig folyamatban van. Reméljük, hogy az igazoltatási eljárás további részének mégis csak lesz eredménye, amennyiben a klinika telepen még mindig sok egyetemi hallgató tartózkodik.

— Az ifjúság nagyrésze dél tájban bejött az egyetem központi épületébe, ahol én a kisudvaron csillapító beszédet intéztem az ifjúsághoz, felszólítva őket, hogy tartsák távol magukat mindenféle rendbontástól és hasonló, mélyen elítélendő minden verekedéstől, amely

legsúlyosabb ellentétben áll a mindenki által óhajtott nemzeti összefogás elvével.

Felszólítottam őket, hogy azonnal oszlanak széjjel és kezdjék meg a munkát. — Hogy kik voltak az inzultálók és kiket inzultáltak, azt egyelőre nem sikerült megállapítani, azonban erre vonatkozólag az eljárás folyamatban van. Amint ezt sikerül megállapítani, összehívatom az egyetemi tanácsot, mert ve-

lem együtt az egyetem tanácsa is el van tőkélve arra, hogy

ezeket a mindenképpen elítélendő jelenségeket minden rendelkezésre álló eszközzel elfojtsa.

Minden reménység meg van arra, hogy ezek a jelenségek nem fognak megisméltődni, mert

az ifjúságnak komoly, felelősségteljesebb része, különösen a felsőbb évesek távoltartották magukat a verekedéstől s a bölcsészeti, theologiai, valamint a jogi fakultásokon rendben folytak az előadások.

— A debreceni rendőrségre az egyetemi verekedések kapcsán egyébként déli félkettőkor futott be az első feljelentés, amelyet Hevesi Lénárt István izraelita orvostanhallgató tett meg amiatt, hogy a belgyógyászati tanszék előtt súlyosan megverték és bántalmazták,

A zsidó egyetemi hallgatók távirata Hómanhoz és Gömböshöz

A zsidó egyetemi hallgatók az est folyamán gyűlésre jöttek össze és ezen tárgyalták a társaikat ért súlyos sérelmeket. A gyűlésből a következő két táviratot küldték el Hóman Balint kultuszminiszterhez és Gömbös Gyula miniszterelnökhez:

Nagyméltóságú

HÓMAN BALINT

kultuszminiszter urnak

Budapest.

A nemzeti egység kormányának kultuszminiszterétől a jelen pillanatban lovasrendőrök védelmét élvező, ismételtlen megvert és megalázott debreceni zsidó főiskolai hallgatók ez évben is elégtételt kérnek.

Nagyméltóságú

vitéz jákai GÖMBÖS GYULA

m. kir. miniszterelnök urnak

Budapest.

Nagyméltóságod tegnapi szózatában kinyilatkoztatta, hogy a magyar zsidót

Hid ucca 14. sz.

a magyar nemzet egyenrangú tagjának tekinti.

A mai napon a debreceni egyetemen újra véresre rugtak és pofoztak bennünket. Ok: mert zsidók vagyunk.

Nagyméltóságodtól, mint a nemzeti egység hivatott vezérértől és őrzőjéért kérünk elégtételt gyáva orvátmadóinkkal szemben.

Hódoló tisztelettel

A debreceni izr. egyetemi hallgatók.

Kész bundák

és mindenféle gallér és szőrmeárk LEGOLCSÓBBAN

ALTMANN szűcsmesternél MIKLÓS U. 2. Javításokat elfogad.

Rablótámadás a Dobozy-temetőben

A Dobozy temetőben megdöbbenő rablótámadás történt tegnap este. Tóth Gyula 34 éves raktárnok, aki az Olajútó 11. szám alatt lakik, támadás áldozata, aki — mint a rendőrségen tett feljelentésében elmondta, este 6 óra tájban ment át a Dobozy temetőn, hazafelé igyekeztében. Az út egy forlulatánál a sötétben egyszerre egy férfi toppant elé és rákiáltott:

— Hopp, megálh!

Ebben a pillanatban irtózatoss erejű ütés érte a raktárnokot a fején. Az ütéstől elkábult, a földre zuhant és csak halványan emlékszik arra, hogy talán hárman is kúthattak zsebében. A sötétség és kábult volta miatt persze egyik támadójának sem láthatta az arcát. Amikor magához tért, megállapította, hogy pénztárcáját, a benne lévő 15 pengővel ellopták.

A rendőrség megindította a nyomozást a rablók kézrekerítésére.

RUHACSERE üzlet megszűnik! — Viselt, kopott ruhát divatos gya p j u s z ö v e t r e cserélem míg a készlet tart **HEGYI, SAS UCCA 4.**

A jövő magyar külpolitika kiépítésénél ne felejtsük el, hogy Franciaország 400 éven át segítette a magyar szabadságmozgalmakat

— mondta Juhász Nagy Sándor a debreceni Reform Társaság első előadásán

Érdekes társadalmi egyesület élelt fel húszéves múlt után Debrecenben: a Reform Társaság, amelynek újlag bemutatott alapszabályait most hagyta jóvá a belügyminiszter. A Reform Társaság tagjai lelkesek, tanárok, tisztviselők, gazdák, szabadpályán levők. Az alapszabályok a társaság célját a következő két pontban jelölik meg:

„1. Nemzeti ideálunk a Kossuth debreceni, nagytemplomi függetlenségi nyilatkozatán építjük fel. 2. Az emberi jogokat, szabadságot, felvilágosodottságot, haladást követelő eszméinket a biblíából merítjük.”

Ezeknek az eszméknek, haladó, felvilágosított nemzeti közéletnek, reformoknak propagálása a társaság célja s éppen ezért igen nagy érdeklődés előzte meg a most vasárnapra kitűzött első előadást, amelyen mintegy a társaság irányzatát adva meg, Juhász Nagy Sándor, a társaság eszleli vezetője, volt igazságügyminiszter szólt fel s mondott rendkívül érdekes beszédet „A magyar történelem kettős irányzatáról a mohácsi vést követő évszázadok alatt” címen. Debrecen szellemi társadalmának színe-java jelent meg az előadáson az ősi református Kollégium dísztermében. Az előadást a Kossuth Dalkör nyitotta meg a szépen énekelte Himnuszal, amely után Siposs Imre református lelkes tartott lelkes megnyitót, a társaságnak Kossuth eszméihez való hűségét jelentve ki.

Nagy taps fogadta az elnöki megnyitót, amely után dr. Juhász Nagy Sándor, volt igazságügyminiszter mondotta el értekezését.

Rámutatott arra, hogy

a magyar történelem kettősége a mohácsi vést követő évszázadok alatt két ellentétes külpolitikai orientációt jelent.

Az egyik irányzat a Habsburgokat hozta be, hogy általuk a német birodalom hatalmával kiverje a törököt. A másik a nemzeti párt, mely a Habsburgoktól a magyarság életét és szabadságát féltette és ezért ellenük mindenkiel kész volt szövetkezni.

A nemzeti király, Szapolyay János, már a mohácsi vést követő évben szövetséget kötött a Habsburgok ellen I. Ferenc francia királlyal és a magyar-francia szövetséget Werbőczy István kancellár ünnepélyes istentisztelet keretében hirdette ki Budán. A mohácsi vést követő második évben pedig Szapolyay szövetséget kötött Szulejmán szultánnal is. Eppen Mohács véráztatta mezején találkozott János király a szultánnal. Csodálatosan drámai lehetett az, amikor a gyászos emlékü sikon, ahol talán temetetlen csontok is fehérltek, egymás felé közeledett a két uralkodó fényes kísérete, János királlyal voltak Werbőczy és Fráter György is, Szulejmán bácsinak fényes körében jött. A két uralkodó megölelte egymást. Ezután Buda ellen vonultak, elfoglalták és a szultán János királyt beültette a trónba.

A nemzeti irány tehát egy nyugati és egy keleti bázist keresett magának. Amazt a franciában, emezt a törökben találta meg.

Ettől kezdve 400 éven át ez

a probléma volt felírva a magyar égre: a némettel-é, vagy ellene?

A nemzeti hősek mind a Szapolyai által tört uton haladtak.

A francia szövetség különösen előtérbe lép Bethlen Gábor, I. Rákóczi György, Wesselényi nádor, a bujdosók, Apaffy Mihály, Thököly Imre és II. Rákóczi Ferenc mozgalmaiban, még később a Martinovics-féle összeesküvésben. A török szövetség is állandó jellegű a nemzeti mozgalmak alatt.

Az előadó ismertette a nemzeti mozgalmak külpolitikai orientációját egészen Kossuth Lajosig. Kossuth a debreceni nagytemplomi függetlenségi nyilatkozattal a világ elé lépett és szövetségeket keresett úgy a nyugati, mint a keleti hatalmak között.

A történelmi ismertetés után az előadó levonta a tanulságokat.

Az első tanulság az, hogy a magyar külpolitika nem lehet merev, hanem változóképes legyen.

A mult nagy óvatosságra int bennünket a német orientációval szemben.

A Habsburg-dinasztia a német hatalom keleti előretörésének csupán előretöltő őrszeme. Minden jelenlegi, mult ellentét dacára így lenne ez a jövőben is.

A Drang nach Osten politikája nemsokára fel fog támadni.

Láttuk az 1866. évi osztrák-porosz háború után is, hogy néhány év múlva a Habsburgok már a német terjeszkedő hatalom vontatókötelére kerültek a hármasszövetség által és vontatták Magyarországot is a világháború katasztrófájába.

Amidőn a magyar nemzet a mult tanulságai alapján nyugati bázist keres magának, nem felejtetheti el, hogy

évszázadokon át a franciák sok szabadságmozgalmunk keletkezéséért és folytatásáért tették támogatásukkal lehetővé.

Ezt nem szabad figyelmen kívül hagyunk, mikor ezzel a nagy nemzettel való külpolitikai viszonyunk rendezése szóba van.

A keleti bázis régen a török volt, de már

Kossuth a Dunai Konföderáció eszméjét állította helyre.

A Dunamedence elrendezésénél ezzel számot kell vetnünk. Végül arra mutatott rá az előadó, hogy nemzeti moz-

galmaink egyuttal általános emberies jellegűek is voltak.

Magyarországon a haladást mindig a nemzeti irány szolgálta, szemben a Habsburg párttal.

A nemzeti hősek a vallás- és lelkiismereti szabadságért is küzdöttek. Bocskay szabaddá tette a hajdukát, Rákóczi a jobbágyok hozták be, Kossuth a nagy, demokratikus reformok hőse.

A nacionalizmust alkotó, pozitív irányban értelmezték a szabadsághősök. Nem az ellenség gyűlöletére, hanem a saját népünk szeretetére tették a hangsúlyt. A szeretet pedig túlnő az országhatárokon és általános emberies jelleget vesz fel. Így találkozik a politika a biblíával.

Szétzúzta egy megvadult tehén egy 12 éves fiucska testét

A halott gyermek csuklójára hurkolt kötél tartotta vissza a kóborlástól a tehenet

Bara József debreceni gazdálkodó a nyáron egyik tehenét hazavezette a gulyából, de a község felé vezető úton a tehén kötélét átadta Botos Endre 12 éves lelcnek gyermeknek, aki hozzá volt tartásra kiadva. A gyermeket magára hagyta a tehénnel és a rövidebb úton, a szántóföldeken át indult a háza felé. A gyermeket várta a tehénnel egészen estig, de az nem jött meg. Már egészen sötét volt, amikor elment a gyermek keresésére és megtalálta az országút árkaiban halottnak, szétzúzódott testtel. A fiú kezére odahurkolva volt a kötél, mely nem engedte elszakadni az árokszélen legelésző tehenet. A fiú holttestét, mint koloncot vonszolta magával a legelésző tehén. A csendőri vizsgálat során megállapították, hogy az országúton megvadult a tehén valamint és magával vonszolta a földrezuhanant gyermeket kilométereken át. A kis

— Leendő anyáknak kellő figyelmet kell fordítani arra, hogy bélműködésük rendszerben legyen, ez pedig a természetes „Ferenc József” keserűvíz használata által érhető el. Nőorvosi klinikák vezetői egybehangzóan dicsérik a valódi Ferenc József vizet, mert könnyen bevehető és rendkívül enyhe hatása gyorsan és minden kellemetlenség nélkül jelentkezik.

A beszédet, amelyet a hallgatóság többször szakított félbe éljenzéssel és helyesléssel, szünni nem akaró lelkesedéssel fogadta az előadóterem közönsége.

Ezután Siposs Imre elnök mondott zárószavakat, majd a Kossuth Dalkör énekelte el a Kossuth-nótát.

Botos Endre koponyája szétört, bordái összetörték és egész teste tele volt borzalmas zúzódásokkal, melyeket akkor szenvedett, amikor a megvadult állat magával vonszolta és az országút kövéhez csapdosta a gyenge gyermeket. Bara József gazdálkodó ellen gondatlanságából okozott emberölés vétsége miatt eljárás indult és dr. Jeney Sándor tanácsa hétfőn délelőtt tartotta meg a főtárgyalást az ügyben. Bara azzal védte magát, hogy faluhelyen szokás az, hogy a teheneket rábízák kisgyermekre és még nem tud arról, hogy baja történt volna. Botos Endre is vezette már máskor is a tehenet és nem volt semmi baj.

A bíróság megállapította a gazdálkodó gondatlanságát és 15 napi fogházra ítélte. Az ítélet végrehajtását azonban felfüggesztette.

Három ló helyett húzva ki a kátyúból a terhes szekeret, megnyerte a lovakat két fuvaros

Az osztozkodásnál összeveszett a fogadás két nyertese s így zsarolási per lett a fogadás vége

Nem mindennapi ügy került tárgyalásra a debreceni törvényszék Jeney tanácsa elé hétfőn délelőtt. Az eset a váron. Rosenfeld Sámuel fuvaros ron Rosenfeld Sámuel fuvaros három lóval egy téglával rakott szekeret hajtott, de a szekér egy kátyunál elakadt és a három ló nem bírta kimozdítani a szekeret. Gál Zoltán és Nagy András fuvaros néztek egy ideig a lovak hasztalan erőlködését, majd kötekedni kezdtek Rosenfelddel és azt mondták, nem ér egy hajtótűt a három ló, hiszen ők ketten kihúzzák a téglával rakott szekeret, ha akarják. A kötekedés vége az lett: tanuk előtt ígérte meg Rosenfeld, hogy abban az esetben, ha kihúzzák a szekeret a kátyúból, nekik adja három lovát.

A két fuvaros kapott az ajánlaton és kifogva a három lovat, magukat fogták be a szerszámokba és nagy erőlködéssel, de kihúzták a súlyosan terhelte szekeret a sárból.

Rosenfeld szavának állt és átadta a nyerteseknek a három lovat. Itt nem volt baj, de a fuvarosok már összeveszték az osztozkodásnál. Gaál nem volt hajlandó a nyert lovak közül egyet átadni Nagy Andrásnak, inkább azt hangoztatta, hogy fizet egy nagy áldomást, hiszen az ötlet — hogy fogadjanak — ugyanis az övé volt. Nagy András a lóhoz ragaszkodott, de nem kapott a nyert lovakból, hanem Gaál a maga rossz lovát adta neki.

Nagy András, aki ugyancsak kivette részét a munkából, bosszút forralt és visszaküldte a kapott lovat, megvárta míg gazdátlanul maradnak Gaál nyert lovai és azok közül vitt el egyet, Gaál követelte vissza a lovat, de Nagy nem volt hajlandó azt visszaadni és még meg is fenyegette társát, Gaál zsarolás miatt feljelentette Nagy András, akat a bíróság bűnösnek is mondott ki és három napi fogházra ítél. Az ítélet ellen Nagy András felebbezést jelentett be.

— Hajdúsámszonban sorra jár az éjjeli őrség. Hajdúsámszonban kimondták, hogy minden polgár tartozik fölváltva éjjeli őrséget tartani. Az őrséget 1 pengővel lehet megváltani.

A humor és szórakozás filmje

AKÖLYÖK ÉS ÉN

a főszerepben: **BÉBY és CHEVALIER**

ma is az URÁNIÁBAN

Előadások kezdete: 5, 7 és 9 órakor. Jegyelővétel délelőtt 11-től 1 óráig.

Nedves időben fontos, hogy jó cipője legyen!

Sok betegség előidézője
az átázott cipőtálp!

A ROBUR cipők talpa
nem ázik át!

Jutányos, szabott árak!

„ROBUR” CIPŐÜZLET

PIAC U. 49. TELEFON 26-18

Nagy részvét mellett temették el dr. Moskovits Dezsőnt

Vasárnap délelőtt óriási részvét mellett temették el özvegy Moskovits Dezsőnt, dr. Moskovics Zsigmond orvos édesanyját. Az ügyészség elnöke, dr. Mező Sándornak engedélye folytán dr. Moskovics Zsigmond vasárnap délelőtt is elhagyhatta a törvényszék fogházát és autóján egy polgári ruhás fogháznak és védőjének, dr. Takács Józsefnek a társaságában kiment a zsidó temetőbe. Lehajtott fejjel, teljesen megtörtén követte a fiatal orvos utolsó útjára édesanyját, barátainak kellett őt támogatni. A fogházról távolról kísérte figyelemmel a gyászolók seregében haladó orvost. A szertartás befejezése után visszatért a fogházba.

Az OTT kitüntetését ünnepélyes keretek közt adják át dr. Vásáry István polgármesternek és Zöld József h. polgármesternek

E hó 15-én délelőtt 11 órakor a városi közgyűlési termében adja át báró Vay László főispán ünnepélyes keretek között dr. Vásáry István Debrecen város polgármesterének az Országos Testnevelési Tanács aranyérmét.

Az OTT-nak a legmagasabb kitüntetése dr. Vásáry István polgármestert, mint a testnevelési bizottság elnökét, a testnevelési ügyek és a sport leg-összefogottabb pártfogóját és támogatóját érte. Ő hosszú évek munkásságával a testnevelést Debrecenben országos viszonylatban is a legelső helyre emelte és céltudatos támogatásával lehetővé tette, hogy még a mai súlyos gazdasági helyzetben is a testnevelés ügye halad és fejlődik.

Általános örömet keltett Zöld József polgármesterhelyettes kitüntetése is, akit az Országos Testnevelési Tanács, mint a Simonyi Polgári Lovász Egyesület elnökét, ezüst éremmel tüntetett ki azért a fáradhatatlan, buzgó, hazafiságtól áthatott munkásságért, mit a lövészet terén, szorosabban a SPLE-ben, mint elnök kifejtett. Munkájának eredményét mi sem bizonyítja jobban, mint az, hogy a SPLE csapata első helyet foglal el az országban.

Az ünnepélyre a rendezőség vendégeket szívesen lát.

Kiváló szereplők fellépése biztosítja a MANSz postás csoportja szerdai kultur- délutánjának sikerét

Szerdán délután 6 órakor a Dérimúzeum dísztermében rendezi meg a MANSz postás csoportja első kulturdélutánját, amely műsorának gazdagságával kiemelkedik a hasonló ünnepélyes sorából. A nagy érdeklődéssel kísért kulturdélután szereplői sorában első helyen kell említeni dr. Nagy Endre posta főigazgatót, aki szabad-életről tart. A csoport művésztagejai közül dr. Fekesházy Endréné operett-részleteket és magyar dalokat énekel Komka Károlyné zongorakísérettel. Földesné Hajdu Boriska pedig megnyitó beszédében fejtegeti a kulturdélutánok célkitűzéseit. Az ünnepély vendégművészei sorában szerepel Höchtl Margit, az országosnévű zongoraművésznő, aki Liszt-műveket játszik és Kertész Dániel hírlapíró, aki a modern magyar költők verseiből szaval. A kulturdélután belépésre jogosító műsorai a főpostán kaphatók.

45.141,954 szavazó közül 40.601,577 szavazott Hitler mellett s 39.638,789 a nemzeti szocialista listára

Berlin, november 13. A tegnapi német népszavazáson 45.141.954 szavazásra jogosult választó közül 40.601.577 szavazatot a kormány külpolitikája mellett és 39.638.789 szavazatot a nemzeti szocialista listára. Ez az

eredmény azt jelenti, hogy a kormány külpolitikáját a választók 95.1 százaléka helyesli, a nemzeti szocialista lista mellett pedig 92.2 százalék foglalt állást. „Nem” szavazat csak 2.105.547 volt.

A debreceni törvényszék meg- kezdte Balmazújvároson a monstrepör tárgyalását amelynek 207 vádlottja van

A balmazújvárosi monstre-pör tárgyalását hétfőn kezdte meg a helyszínen tárgyalni a debreceni törvényszék Tóth-tanácsa. Mint ismeretes, még 1932 áprilisában tüntetést rendeztek a balmazújvárosi szociálisták s ennek folyamán a tömeg a kivезényelt csendőrökkel szemben is fenyegetőleg lépett föl. Kövekkel és botokkal dobálták meg a csendőröket és uszító kiáltások is hangzottak a tömegben.

Ebből keletkezett aztán az óriási pör, amelynek 207 vádlottja van, vagyis majdnem mindenki, aki részt vett a tüntetésben.

Balmazújvárosban hétfőn megerősített csendőrjárdőrök vigyáztak a rendre. Az uccákon mindenfelé csendőrjárdőrök cirkáltak, de semmiféle rendbontás nem történt. A község a legteljesebb nyugalommal várta a tárgyalás megkezdését és hétfőn reggel a tárgyalás megkezdésekor és ideje alatt is alig lehetett látni embereket az uccán.

Erdekesége az óriási bűnpörnek a hatalmas akatömög, amellyel a bíróság felkészült a tárgyalásra. Hat láda-

ban vitték ki az iratokat a községbe, ahol a községhez tanácstermében kezdődött meg a tárgyalás.

A vádat Kádár István dr. ügyész képviselte, míg a védelmet Sonnenwirth Lajos dr. és Hegedűs Lóránt dr. látták el. Hétfőn egész napon át tartott a tárgyalás és délután 5 óráig a vádlottak személyi adatait vették fel. A személyi adatok felvétele után megkezdődött a vádlottak kihallgatása. Elsőnek Schilling Fülöpöt hallgatták ki, aki ellen az volt a vád, hogy kövekkel dobálta a csendőröket. Schilling tagadta a vádat és kijelentette, hogy éppen ő volt az, aki felügyelt a rendre és vigyázott arra, hogy senki kárt ne okozzon. A második vádlott Hegedűs Gergely volt, aki beismerte, hogy egy botot dobott a csendőrök felé, de csak akkor, amikor már eldördült az egyik csendőrpuska. A tárgyalás Nádasdi Lajos kihallgatásával ért véget, aki tagadta, hogy izgató beszédet intézett volna az emberekhez.

A bűnügyi tárgyalást kedden délelőtt 9 órakor folytatják.

Nemze i munkaszózzattal és a vallási türelmetlenség elítélésével nyitotta meg a miniszterelnök a Nemzeti Munkahetet

Budapest, november 13. Vasárnap nyitották meg ünnepélyes keretek között a Nemzeti Munkahetet. Gömbös Gyula miniszterelnök a TESZ erkélyéről mondott hatalmas beszédet a száz-ezerfői tömeghez, ismét hangsúlyozva a magyar összetartás szükségességét, melyben munkásnak és polgárnak együtt kell menetelni a magyar feltámadás felé. Tiltakozott az ellen, hogy vallási jelszavakkal játszanak. „Nálunk, Magyarországon — mondta — a nemzet tagja minden magyar ember, akár katolikus, akár protestáns, akár pedig zsidó.” Óriási lelkesedés közben hirdette ki a nemzeti munkaszózzat következő 15 pontját:

1. Az a nemzet, amelynek fiai a munkát szeretik, megbecsülik és szorgalommal űzik, a nemzet legnagyobb értékét védik.

2. Csak az a nemzet állja meg a népek áradás küzdelmében helyét, amelynek minden tagja becsületes munkában tölti életét.

3. Nekünk mindegy, hogy kérges tenyérrel vagy csiszolt ésszel keresed kenyeredet és gyűjtöd vagyondodat — mindenképpen testvér, magyar testvér vagy.

4. Olyan jövedelmet, amely nem munkából származik, csak egészségtel-

len életet élő nemzetek túrnak meg.

5. A munka előfeltételeit biztosítani és a munkát harmóniába foglalni vezetőik hivatása, akik céltudatosan visznek előre a nagy közösség javára.

6. A nagy közösség javát azok munkálják legjobban, akik kiemelkedő alkotó munkát végeznek. Ezeket ne irigy, de igenis, szeretettel sugárzó szemmel nézzed és örülj érvényesülésüknek, segítsd őket, mert így magadon és nemzeteden segítesz.

7. Ha bármiféle foglalkozásod vagy munkahelyed van, érezd sorsközösségedet másokkal, kiknek előrejutása a te érvényesülésed is jelenti, ezért szüntelen ápolj a termelési ágak szolidaritásának gondolatát.

8. Ha mások munkájának gyümölcsét rádbízzák, vigyázz rá és légy hű sáfárja a magyar verítéknek, a magyar hírnévnek.

9. Ne akarj mohón gazdagodni, a mohóság mások kárát, végezetül a te károdat jelenti és így árthat mindnyájunknak.

10. Ne keressétek munkátokban a könnyű érvényesülést útját. Az így elért sikerek elpuhítanak, a puha embert az élet vihara majdan elsöpri.

11. Vállalkozásod alapja a realitás legyen. Ha sikereid vannak, ne feled-

kezzél meg munkatársaidról, akiknek adni annyit jelent, hogy nemzetednek adtál.

12. Amikor magadnak dolgozol, akkor is a nemzetnek vagy napszámosa és az államé, amely megvéd és tőled védelmet vár.

13. Végezz mindig becsületes munkát, mert állandó sikert csak ez biztosít.

14. Versenyezz nemes versenyben vetélytársaddal a munkában, ez nemest, tisztességtelen verseny neked árt legtöbbet.

15. Ha nincsenek a munkádban sikerid, elsősorban magadban keresd a hibát és elkeseredésedben ne cseréld fel becsületes szerszámodat gyáva jafgatással és mások okolásával.

— E gondolatok jegyében jelentem ki — fejezte be beszédét a miniszterelnök —, hogy állandóan a Nemzeti Munkahét intézményét, mert azt akarom, hogy minden évben lássa országvilág, hogy e csonka nemzet minden körülmények között élni akar.

A százezernyi tömeg sokáig éljenze és tapsolta a miniszterelnök szavait.

Gyászrovat

Temetőt és exhumálást legolcsóbban Fehértői Dániel temetkezési vállalata végez, Degenfeld-tér 4. Költségtetés díjtalan.

Néhaj Sólavay Irénke életének 15. évében elhunyt. Temetése kedden délután félnyolc órakor lesz a köztemető ravatalozójából a római katolikus egyház szertartása szerinti beszentelés után. A temetést Fehértői temetkezési vállalata rendezi.

Köszönetnyilvánítás.

Mindazon kedves rokonok, ismerősök, jó barátok és kartársak, nemkülönben az államrendőrség, valamint a pénzügyigazgatóság mélyen tisztelt tagjai, kik felejtethetetlen férjem, illetve édesapánk temetésén résztvételükkel, vigasztaló szavaikkal mély fájdalomukat enyhíteni szívesek voltak: fogadják ezúton is hálás köszönetünket.

Özv. Biró Lajosné
és gyermekei.

Nagy Imre, Szappanos ucca 5. sz. alatti földbirtokos fia, Imre másfél évi súlyos betegség és szenvedés után hétfőn reggel elhunyt. Halálát a nagykiterjedésű Nagy családon kívüli a macsi Tóth, Vásáry és Eklj családok gyászolják. Temetése szerdán délután 3 órakor lesz a köztemető díszravatalozójából a ref. egyház szertartása szerint. Temetését a Dankó temetkezési vállalat rendezi, Kossuth u. 3.

ARVERÉSI HIRDETMEY.

Elárverezek Debrecenben, Csapóker, Kurucz u. 83. sz. a. 1933. évi november hó 15-én d. e. 11 órakor lakható lakóház, mint felépítmény és üveges székere nyéből álló, 1010 P-re becsült ingóságokat.

Debrecen, 1933. okt. 23.

Szilágyi Lajos,
bir. végrehajtó.

hírek

A Debreceni Független Ujság politikai napilap szerkesztősége és kiadóhivatala
Főszerkesztő: József u. 49. Telefon: 38-12.

Feloldás szerkesztő: Farkas Lajos.
Előfizetési ár: egész évre 26,-, félévre 14,-, negyedévre 7,-, egy hónapra 2.40 pengő. Külföldre csak a kétszerese. Egyes országok és hétköznap 10 fillér, vasárnap 20 fillér.

Mindentudó

Ma: 1933 november 14. Kedd. Protestáns: Klementina, róm. kath.: Jozafát u. 1., szr.: 5694 Mark. 25.

A polgármester fogad: Magánügyekben délután és csütörtökön délelőtt 11 órától 1 óráig, közügyekben kedd és péntek kivételével minden nap délelőtt 11 órától 1 óráig.

A rendőrség telefonszáma: 20-45.

Mentők, tűzoltók, telefon: 04.

Ugyeletes gyógyszerárak: „Arany Angyal”, Piac u. 50; „Nap”, Piac uca 1; „Tisza”, Magoss György tér 9; „Bocskay”, Cegléd uca 22; „Mátyás király”, Nyilastelep; „Árpád fejedelem”, Csapókegy.

IDŐJÓSLÁS:

Változó, átmenetileg hűvösebb idő, újabb esők, a nyugati rézeken esetleg havazással.

A BUDAPESTI RÁDIÓ MÜSORA

A műsorban nem szereplő állandó hétköznapi közvetítések

9.45: Hírek.

11.10: Nemzetközi vízjelző szolgálat magyarul és németül.

12.00: Déli harangszó az egyetemi templomból.

12.30: Hírek.

1.15: Időjárás, időjelzés.

2.45: Hírek, élelmiszerárak, piaci árak, árfolyamok.

4.45: Időjelzés, időjárás, vízjárás, hírek.

12.00: Himnusz.

KEDD, november 14.

6.45: Torna. Utána: Gramofonlemez. 10: 1. Széchenyi: „Stádium”-járól. 2. A Magyar Ifjúsági Vöröskereszt-mozgalom lényege. (Felolvasás.) Közben: Gramofonlemez. Loránd Edit lemezei. 11-12: Takarékosági kongresszus. Helyszíni közvetítés a m. kir. Postatakarékpénztárból. 12: Déli harangszó az Egyetemi templomból, időjárásjelentés. 12: Déli harangszó az Egyetemi templomból, időjárásjelentés. 12.05: Gramofonlemez. 1.30: Bachmann szalonzenekar. 3: Testnevelési tanfolyam testnevelők részére. Horváth Lajos: Bemutató tanítás. 4: Rista bácsi mesél. 5: Eördögh János fuvolázik, zongorán kíséri Polgár Tibor. 5.30: Vera, Vadász Tibor novellája. 6: Allástalan Zenészek Szimfonikus Zenekara. Vezényel Melles Béla. 6.50: Ahonnan az ember tragédiája elindult. Dr. Kozocsa Sándor előadása. 7.25: Az Operaház előadásának ismertetése. 7.30: Az Operaház előadásának közvetítése. A Rajna kincse. A Nibelunk gyűrűje zenedráma-trilógia előjátéka négyképpel. — Szövegét és zenéjét írta Wagner Richard. Pordított Lányi Viktor. Az előadás után: Hírek, időjárásjelentés. — Majd: Bura Sándor és cigányzenekara a Metropole-szállóból. 12.15-2.30: Az új nagyadó kísérleti leadásai.

Nagy ünnepséggel fogadták Baltazár püspököt Baján

Budapest, november 13. Bajáról jelentik, hogy az Országos Bethlen Gábor Szövetség nagyszerű ünnepséget rendezett, amelyen nagyobb kísérettel a református egyetemes konvent és az országos zsinat lelkes elnöke, Baltazár Dezső dr. tiszántúli püspök is megjelent. A püspököt a vasútállomáson a vármegye részéről Szabovljovics Dusan alispán, a város részéről Borbíró Ferenc dr. polgármester, továbbá Bakai Péter evangélikus főesperes, Krudy Béla ref. esperes s igen nagy számú közönség fogadta. Az üdvözlőbeszédre Baltazár Dezső püspök, a

mindennél kívánatosabb felekezeti béke igéivel felelt.

Vasárnap a bajai protestánsok közös istentiszteletén ugyancsak Baltazár Dezső püspök prédikált, majd a ref. egyházmegye és a helyi gyülekezet, továbbá a bajai evangélikus egyházközség küldöttsége tisztelgett a püspök-nél, akit a bajai társadalom nagy társasbédén is meg-megújuló erővel ünnepelt.

Az állomásra díszes sokadalom kísérte az egyházvezért s az evangélikus nőgyelet virágcsokrokkal búcsúzott.

Debreceni egyetemi professzorok vezetésével megalakult Budapesten a Magyar Pszichológiai Társaság esztétikai szakosztálya

Még alig csendesedtek le azok a hullámok, amelyeket azok a nyilatkozatok vertek, amelyek arra voltak alkalmasak, hogy a debreceni egyetem hírvívját és ezzel a tanári kar értékét is leszállítsák. A sok és az egész világ elismerésében megnyilatkozó cáfolatok mellé most teljes erővel csatlakozik ismét egy jelenség, amely azt bizonyítja, hogy a debreceni egyetem tanári kara tudásban és hivatás teljesítésében milyen magas szinten áll. Budapesten ugyanis most alakult meg a Magyar Pszichológiai Társaság keretében, amely dr. Benedek László debreceni egyetemi tanár vezetése alatt működik, az Apponyi Poliklinikán az esztétikai szakosztály. E szakosztály vasárnap tartotta meg alakuló ülését. Dr. Benedek László elnök bevezető szavai után dr. Mitrovits Gyula,

szintén a debreceni egyetem tanára, aki az esztétikai szakosztály elnöke lett. Az osztály főleg szépművészettel és irodalommal foglalkozik. Az alakuló ülésen igen nagy számban jelentek meg művészek és érdeklődők, akik nagy figyelemmel hallgatták meg dr. Mitrovits Gyula előadását, amely a lélektan és esztétika kapcsolatáról beszélt. Igen értékes és általános érdeklődést kiváltó előadásában a szép művészet és a tragikum fogalmának meghatározását adta. A rendkívül nagy tetszéssel fogadott előadás után dr. Horváth Henrik budapesti egyetemi tanár, műtörténész tartotta meg igen nagy érdeklődés mellett „A művészet-történet és esztétika” címen előadását.

A gyűlésen jelen voltak meleg ünnepélyben részesítették a két debreceni professzort.

Debrecen 25, 20 és 10 évvel ezelőtt

1908 NOVEMBER 14. VASÁRNAP.

Kardos Albert tárcában foglalkozik Oláh Gáborral Keletiek nyugaton című könyvének megjelenése alkalmából. Irólól és könyvéről elragadtatással és a legnagyobb elismeréssel ír. Az éjszaka két tehervonat, a Mihályfalva és Püspökudány felől jövő a debreceni pályaudvaron összeütközött a 15 kocsis összetört hibás váltóállítást miatt.

A színházi kritikák elismeréssel ír a Nagymama című operettéről, amelynek zenéjét Pásztor verseire Moder Raoul írta. Nagy sikere volt Rózsa Lilinek, Zsigmondyné Annának, Györgyi Izsónak. Megdicsérte még Gerőt, Ligetit, Gyöngyi Jolánt, Talliannét, Ternyeit, Horváth Kálmánt.

A Márkus-féle Dreher-étteremben a Polgári Asztaltársaság felruházási estét tartott. Az ünnepi beszédet Szabó Henrik elnök tartotta. 124 gyermeket ruháztak fel.

Ifj. Herczeg János és Szathmáry Julia házasságot kötöttek.

1913 NOVEMBER 14. PÉNTEK. A jog- és pénzügyi bizottságban a lakatnyák építése ügyét dr. Vásáry István aljegyző referálta.

Nagy sikerrel tartották meg az első csütörtöki felolvasó estét, amelyen

sok tetszést aratva szerepeltek: Svetits tanítónőképző énekkara, Schuller János tanár vezetése alatt, dr. Lóky Béla, Pintér és Rózsa tanárok, dr. Eisler Mórné, Debreczeni Jenőné, dr. Jóna Kálmán, Szarukán Kálmán, Fábián Antal, Szentiványi Gitta, Magyar Imre és fia.

A színtársulat szép sikerrel mutatta be Bernstein Henry Titok-ját, amelyben kitűnőek voltak: Halassy Marika, Lajtay, Nagy Sándor, Fehéry Gyula.

1923 NOVEMBER 14. SZERDA. Déri Frigyes szép levélben megköszöni díszpolgárrá választását.

Az adóügyi bizottság tagjai lettek: Mester Lajos és Zelinger Ede.

Nagy elismeréssel ír a Független Ujság Nőth Antal szedekmagyáról, aki filharmonikus zenekart akar alakítani.

Páricsy Pál nagy sikerrel hangversenyzett. Pompásan kísérte zongorán Ditzig Alajos.

A bajnokság állása: I. DVSC 14 p., II. DKASE 10 p., III. DTE 9 p., IV. DMTK 8 p., V. BUSE 8 p., VI. NyTVE 7 p., VII. DEAC 6 p., VIII. NyKISE 5 p., IX. KSE 3 p. Hátra van még DEAC-KSE mérkőzés.

Társadalmi események

Ma naptára

NOVEMBER 14.

— A debreceni sütő-szakosztály e hó 14-én 5 órakor az ipartestület kis dísztermében szakosztályi ülést tart.

— A Debreceni Jótékony Nőgyelet választmánya november hó 14-én, kedden délután fél öt órai kezdettel az árvaház tanácstermében (Magoss György-tér 10. szám alatt) ülést tart.

— Frontharcosok figyelmébe! E hónapnapi bajtársi összejövetelünket 14-én, kedden este 8 órakor tartjuk az Otthon helyiségében, minden frontharcos bajtársunkat szeretettel hívunk. Ez alkalommal Fábry Béla szkv. százados bajtárs tart felolvasást, a szűkölködő frontharcos társadalom szomorú helyzetével foglalkozva.

— Az Ügyvédszövetség debreceni osztálya november 14-én, kedden este hat órakor tartja az Arany Bika földszinti olvasótermében rendes heti összejövetelét, melynek tárgya: a gazdavidelmi ren-

Fegyelmi egy hajdúszobozló orvos ellen

Dr. Grósz Gyula hajdúszobozló orvos feljelentette dr. Simon József tiszti orvost, akit tíz pontban különböző szabálytalanságokkal vádolta meg. A feljelentés folytán a képviselőtestület el is rendelte dr. Simon József ellen a fegyelmi eljárást. Dr. Simon József fellebbezése folytán az ügy a vármegye kisgyűlése elé került, amely jóváhagyta a fegyelmi elrendelést. Ugyanez ügyben dr. Hunyady Béla is fellebbezést adott be és pedig abban az irányban, hogy a fegyelmit rendeljék el a képviselőtestület ellen is. Ezt a fellebbezést a kisgyűlés elutasította.

Huszonhat mikepércsi gazdától elvették a váltásárgóideket

Hajdúvármegye mezőgazdasági albizottsága foglalkozott a mikepércsi földhözjuttatottak hátralékának kérdésével. 160 mikepércsi földhözjuttatott magyar van nagyobb hátralékban, aki sem a törlesztési összeget, sem az adót nem fizette meg. A bizottság kimondta, hogy amennyiben az ez évi adót s törlesztési összeget ez év október 1-ig a hátralékos nem fizeti meg, kimozdítják a föld tulajdonából. Mivel 26 földhözjuttatott nem tett eleget ennek a kötelezettségnek, ezekkel szemben a határozatot, illetve kimozdítást végrehajtották.

deletet kiegészítő újabb rendeletek megbeszélése. Az érdeklődő kartársakat ezúton hívja meg az elnökség.

— Ma, kedden délután öt órakor van a Kálvin-ház javára rendezett teadélután. A Kálvinisták Templomegyesülete ma délután rendezi első teadélutánját a Kollégium dísztermében. A teadélután pontosan öt órakor kezdődik, melyen megjelenik dr. Baltazár Dezső püspök is. Előadást tart dr. Kiss Ferenc ny. egy. tanár. A rendezőség kéri a felkért háziasszonyokat, hogy asztalaikra a teához süteményeket kívül hűsüteményeket (vacsorát) ne szolgáljanak. Ezzel megmarad a teadélután eredeti jellege.

— A Tisza István Társaság felolvasó ülése. A Debreceni Tisza István Tudományos Társaság I. osztálya november hó 14-én, kedden délután 5 órakor a Déri-múzeum dísztermében tartja LXVI. felolvasó ülést, amelynek tárgyai a következők: 1. Vietórisz József r. t. szemlélynt mutat be teljes Phaedrus-forrásából. 2. Hankiss János r. t.: A brüsszai angol konzul jelentése Kossuth Lajosról. A felolvasó ülés után az osztály tagjai zárt ülést tartanak.

— A Szülők Iskolája ma, kedden este 6 órakor tartja megnyitó előadását. Ez alkalommal dr. Veress István tanítóképzőintézeti igazgató „A család és a gyermekek nevelésében” címen tartja meg előadását, melyet a ref. tanítóképzőintézet énekkarának énekszáma vezet be. Bevezető beszédet dr. Csűrös Ferenc kultúratanácsnok mond. Belépődíj nincs. A Szülők Iskolájának vezetősége ezúton is meghívja az érdeklődő szülőket és nevelőket.

D. Népszövetségi Hitelszövetkezet tüzelőanyag raktarából tessék venni tűzifát és szenet mert legolcsóbban a legjobbat veheti. Minőség, mennyiség garantálva
MARÓTHY GY. U. 24. TEL.: 31-32. • A híres ózdi szén megérkezett.

NOVEMBER 16.

— Dr. Medveczky Károly egyetemi könyvtárőr előadása Fazekas Ludas Matyijáról. Csütörtökön, e hó 16-án délután 6 órakor a városháza közgyűlési termében a magyar irodalom egyik olvasott darabjáról, a Ludas Matyiról lesz szó. Beléptidij nincsen.

NOVEMBER 17.

— A Csokonai-ünnepély. A Csokonai Kör ez évi Csokonai-ünnepélyének színhelye a Kollégium díszterme, az ünnepély ideje a költő születésének napja, azaz november 17. Az előadás kezdete délután hat óra. A belépőjegy ára hatvan fillér, a Csokonai Kör tagjai számára harminc fillér, Diákjegy húsz fillér. Jegyek máris válthatók a Méliusz-könyvkereskedésben.

— Keller Rózsika és dr. Bruck Imre esküvője. Debrecen város úri társadalmában örömteljes együttérzéssel fogadott esküvő volt vasárnap dr. Keller Józsefnek, a Magyar Általános Hitelbank debreceni fiókja kitünő és népszerű igazgatójának házában. Dr. Keller József leánya, Rózsika esküvőre vasárnap délután öt óra körül dr. Bruck Imre ácsi nagybérnökkel. Az új párt a debreceni úri-társaságból, de általában a társadalom minden rétegéből rendkívül sokan keresték fel gratulációkkal, az öröm és a szeretet kifejezésével.

— Ne tegyen rossz fát a tűzre, mert jó minőségűt is kaphat Gabányi utóda, Láng Miklós cégnél, Csapó ucca 28. Telefon 24-49. Tűzifa, mindenfajta magyar szén szobafűtéshez, külföldi koksz, brikett, kovácsszén házhoz szállítva kicsinyben és nagyban. Debrecen legrégibb szén-telepe.

— Unió könyvecskére kalapok, nyakkendők, úridivat árak beszerezhetők Frank Imrénél, Arany Bika.

— Kézimunkát (sapka, kezttyű, sál, mellény, dzsemper, ruha), mindenemű modern és divatos, legfinomabb kézimunkát gyakorlatilag tanítok három hetes tanfolyamon. Tandíj 10 P. Jelentkezőket délelőtt 9—12, délután 3—5 között fogad Poschné, Csapó ucca 10.

— Családi házak legideálisabb fűtőberendezése megtekinthető Szent Anna u. 8. sz. Gyenes.

— Vadászfegyverek, löszerek és javítások jótállással legolcsóbban kaphatók Nagy István puskművesnél, Vár ucca 9.

— Szörme bundák, mindenféle szücs árak legolcsóbban Köváry szücsmesternél, Bika bérház.

— Széntolvajokat fogott el a rendőr a Kishegyesi úton. Horváth Lajosné, Horváth Mária, Balogh János és egy fiatalkorú, akik a Téglavetőben, az Ostor ucca 5. szám alatt laknak, ma hajnalban a Máv. fűtőházba lopóztak be és szenet loptak. Zsákmányukkal megrakodva hazafelé tartottak, amikor a Kishegyesi úton egy rendőr feltartóztatta őket. A szénlopás hamar kislőtt a tolvajok valamennyien a rendőrségre kerültek, ahol megindították ellenük az eljárást.

— Zálogjegyet, lejártat is, veszek. Mindennemű butorokért a legtöbbet ad, hívásra házhoz megyek. Zálogjegyiroda, Csapó u. 6.

— Kosár, seprő és mindenféle faedények legolcsóbban beszerezhetők: Hatvan ucca 53.

— Tűzifa, szén, építési anyagok legolcsóbban beszerezhetők: Berger, Csapó ucca 5.

— Deutsch Lajos fűszerüzletében, Piac u. 38., állandóan frissen pörkölt meleg kávé kapható.

— Ementháli, trapista, blok, dobozos sajtok, halkonzervek legolcsóbban beszerezési forrás vizsgálatadóknak: Csapó ucca 25., pincében. Telefon: 26-68.

Louis Réau előadása Rodin művészetéről

A francia művészettörténeti társaság kitünő elnöke, a magyar tudományos akadémia tiszteletbeli tagja hét-főn délután nagy közönség előtt előadást tartott az újabb szobrászat egyik legnagyobb hatású s világszerte legismertebb mesteréről, Rodinról. Vetített képekben mutatta be a mester fő alkotásait, azután szellemesen jellemezte Rodin művészetében a mozgásdöntő szerepét és az architekturális érzék hiányát. Rodin nem mintázott pózoló modell után, hanem állandóan figyelte a rajzban „gyűjtötte” a műtermében járkáló 10—12 modell mozgásait. Mozgásjegyzeteiből alakultak ki egyes szobrai. A nagy hatású s sok tapssal fogadott előadást Hankiss János tolmácsolta s köszönte meg az előadónak, akinek érdemei között fontos, hogy ő ismertette meg először nyugaton a magyar képzőművészet remekét.

— Eltörtött dísz tárgyak, vázák javítása szakszerűen Bárány Rádióházban, Szent Anna 1. Villamosági cikkek bámulatos olcsón.

— Az egész város Gisser-fotó képeiről beszél. Piac ucca 46.

— Új üzlet! Hungária Kézimunkaház legolcsóbb mindenféle kézimunka anyagokban. Piac 66.

— Baleset. Borbély Andor borbélymester, akinek a Degenfeld-tér egyik vassátrában van a műhelye, hétfőn este a petrolleumlámpát egy benzines üveg mellé helyezte és a benzín fellobbant. Borbélyt a mentők súlyos égési sebekkel szállították be a bőrgyógyászati klinikára.

— „Igazmétel” csomagolt 10 kg.-os szén ismét kapható minden fűszerüzletben. Csomagolja: Vágó Rezső Rt., Hid ucca 12.

— Elegánsan, finoman, olcsón öltözködhettek Keresztesi urisabónál, Varga ucca 1.

— Chamotte-betétek vaskályhákba beszerezhetők: Krisch Károly kályhámester, Debrecen, Piac ucca 89. sz. alatt.

— Forró vízzel telt teknőt rántott magára és meghalt egy két éves gyermek. Özv. Tóth Jánosné 72 éves józsei aszszony gondatlanságból okozott emberölés vétsége miatt került a debreceni törvényszék elé. A vád szerint Tóthné nagymosáskor nem vigyázott két éves Margit nevű unokájára és az magára rántva a forró vízzel telt teknőt, olyan súlyos égési sebeket szenvedett, hogy néhány nap múlva meghalt. A tárgyaláson nem nyert bizonyítást, hogy az öregasszonyt terhelje a felelősség és ezért felmentették a vád alól. Az ítélet jogerős.

— Tulzsfolt raktár miatt raktáron lévő árúkat olcsón árusítom. Kupfer posztókereskedő, Kistemplom-bazár.

— Villanyát, rádióját jól, olcsón Nánássynál szereltesse, javíttassa. Kálvintér 3.

— Megérkeztek az Ungváry-féle gyümölcsfák, szőlővesszők. Kaphatók: Bethlen ucca 14.

— Felakasztotta magát, mert megunta az életet. A debreceni ügyészségnek telefonon jelentették a berettyóújfalui csendőrök, hogy Noveczky János 75 éves földműves a háza előtti fára az elmúlt éjszaka felakasztotta magát és mire észrevették, már meghalt. Az ügyészség elfogadva a csendőrség jelentését, amely szerint az öreg földműves életuntásból akasztotta fel magát, a temetési engedélyt megadta.

— Sztepanov urisabó, Rothermere ucca 38. Öltönyöket készít olcsón, elsőrendű munkával.

— Tízféle jobbnál-jobb köszvényben válogathat legolcsóbb ár mellett Grünfeldnél, Csapó 16. Telefon: 29-82.

— Veszek mindenféle fehér és tarka mosott és mosatlan rongyot. Csapó u. 6., hátul az udvarban.

— Bárd, Rózsavölgyi, Nádor, karácsonyi albumok és könyvujdonságok Kultura Antikváriumban, Szent Anna 3.

— Ebédlő, kaukázusi dió, tizenhét darabos, már 600 pengőtől Szántónál, Piac 81.

KÖZGAZDASÁG

KISEBB ÁRVALTOZÁSOK A TERMÉNYTÖZSDÉN.

Határidőüzlet:
Búza: március 7.82, 86, 85, 84, 81, 80, 81, 80, zárlat 7.81—82, május 8.03, 01, 7.99, 98, 94, 93, 92, zárlat 7.93—95.
Rozs: március 4.95, 96, 92, 91, zárlat 4.91—92.
Tengeri: május 8.45, 46, 50, 51, 48, 49, zárlat 8.49—51.
Készárúüzlet:
Búza: tiszai 77 kg. 7.50—7.70, 78 kg. 7.60—7.80, 79 kg. 7.70—7.90, 80 kg. 7.80—8.00, ftiszai 77 kg. 7.25—7.45, 78 kg. 7.35—7.55, 79 kg. 7.45—7.65, 80 kg. 7.60—7.80.
Rozs 3.90—4.00, tak. árpa I. 7.00—7.20, tak. árpa II. 6.80—6.90, zab I. 7.40—7.50, zab II. 7.30—7.40, tengeri 9.05—9.20, korpá 5.25—5.35.

A készárúvásáron búza 5 és rozs 10 fillérrel olcsóbb, zab 10, tengeri 15—30, tak. árpa 5 és korpá 5 fillérrel drágább.

A DEBRECENI SERTÉSVASAR.
A hétfői kövérvasárra felhajtottak 230 darabot. Árak: jóminőségű 70—72 fillér, kivételes jó minőségű 73 fillér, a közepes 68, a silány 58 fillértől felfelé elősúlyban kilónként.

A soványpiacra 550 darabot hajtottak föl. Öreg, sovány, híznak való 65—75, a süldő 90—95 fillér elősúlyban kilónként.

A BUDAPESTI ALLATVASAR.
Budapest, november 13. A mai vágómarhavásárra felhajtottak 36 darab vágómarhát. A vásár irázzata redkívvül layha volt, de az árak változatlank maradtak.

A ferencvárosi sertésvásáron 5464 volt a felhajtás. Eladtak elősúlyban kilogramonként könnyű s-rtést 66—68, közepes sertést 73—74, nehéz sertést 75—76 fillértől. A vásár irázzata lanyha volt.

HIVATALOS VALUTAÁRFOLYAMOK.
1 angol font 18.35—18.75, 100 cseh korona 16.95—17.07, 100 dinár 7.80—8.30, 100 dollár 354.00—364.00, 100 lei 3.42—3.46, 100 leva 4.00—4.26, 100 líra 29.90—30.20, 100 német márka 135.70—136.60, 100 osztrák schilling 78.50—80.50.

A színarany kilója 5160—5140 pengő.

SPORT

NAGYCSAPATOK GYŐZELME

A profilkiga vasárnapi fordulója a nagycsapatok győzelmét hozta. A Ferencváros a nehéz pályán is tüneményesen játszó Moórival 4:0 (1:0) arányban verte meg a Kispestet, a Hungária 4:1 (3:0) arányban végzett a Budai „11”-gyel, az Újpest 2:1 (1:0) arányban megverte a Nemzetit. Phöbus—III. ker. 2:1 (1:0). A Phöbus ezzel a győzelemmel a Bocskay elé került, a negyedik helyre, mert a Bocskay 9 pontjával szemben 10 pontja van.

Keleti alszövetség. I. osztály: NyTVE—NyAFE 5:3 (3:2). DEAC—Kisvárdai SE 2:0 (0:0). DVSC—DVSE 4:1 (3:0). DTSC—DTE 3:0 (1:0). P. MAV—Mátészalkai TSE 2:1 (1:0). — A DKASE—NyKISE meccs az eső miatt elmaradt.

II. osztály: DMTE—DTE II. 6:0 (2:0). WFC—Postás 1:0 (1:0).

I. OSZT. AMATŐRBAJNOKSÁG ALLÁSA:

1. PMAV	9	7	2	—	30	7	16
2. NyTVE	8	5	3	—	18	8	16
3. DVSC	7	4	2	1	20	8	10
4. NyAFE	9	4	1	4	18	17	9
5. DKASE	7	2	4	1	14	7	8
6. DVSE	9	3	2	4	16	19	8
7. MTSE	8	3	1	4	8	7	7
8. NyKISE	7	3	—	4	22	15	6
9. KSE	6	2	1	3	6	8	5
10. Textilgyár	8	2	1	5	11	23	5
11. DEAC	5	1	1	3	5	10	3
12. DTE	9	—	2	6	4	34	2

• SZINHÁZ • MOZI • HANGVERSENY •

Magdát kicsapják. A Csokonai-színház hétfőn este mutatta be Kádár Miklós darabját: Magdát kicsapják. A nagyszerű darabról holnap emlékezünk meg részletesen.

VÍGSZINHÁZ MAUTÓLJÁRA

A szerelem, izgalom, humor filmje:

Alattunk a pokol!

Előadások: fél 5—fél 7—fél 9 órakor

Szerdától! Szerdától! AVE CAESAR

A Filharmonikusok és Zenekedvelők nagyszerűen sikerült hangversenyéről anyagtorlódás miatt holnap számolunk be részletesen.

MA, kedden és csütörtökön
este lép fel RENDES HELYARAK mellett

DARVAS IBOLYA
a legkiválóbb koloratur primadonna a

Bőregér
operettben.

SZERDÁN DÉLUTAN IFJÚSÁGI ZÓNA HELYARAKKAL
a legszebb operett:

GÉSAK

CSÜTÖRTÖKÖN DÉLUTAN ZÓNA helyarakkal. Csak felnőtteknek!

Egy csók és más semmi

Országos vásárok

November 15-én: Bajna, Földes, Hegyfalu, Hőgyész, Jánosháza, Kisbajna, Lőrinci, Nagyrákos, Pölöske, Rudabánya, Székesfehérvár (havi).
November 16-án: Alcsut, Bajna, Keszthely, Lőrinci, Pátka.

Debrecen sz. kir. város adóhivatalától.
4300—1933. aü.

HIRDETMÉNY.

Felhívja a városi adóhivatal a város adózó közönségét, hogy az 1933. év IV. negyedére esedékes együttesen kezelt közadótartozását

1933. évi november hó 15. napjáig befizetni el ne mulassza. A befizetés naponként a hivatalos órák alatt a városi adópénztárnál, vagy a 31.713. számú postatakarékpénztári befizetési lap útján eszközölhető.

A befizetést elmulasztók ellen

a hivatal a határidő lejártá után végrehajtási eljárást indít.
Debrecen, 1933 október hó 27.
Városi adóhivatal.

A FUGGETLEN UJSÁG
hirdetési mindig eredményes!

Egy apróhirdetés egyezési költsége 10 fillér, két napilagban, a Debreceni Független Ujságban, a Debreceni Ujságban HÉTFŐNAP 50 FILLÉR, VASÁRNAP 70 FILLÉR.

Apróhirdetések

Vasárnap betűvel szedett apróhirdetési díjak: — 1000 betű hirdetésre más tarifa. — Felvilágosításul kérem megírni nekünk. — Apróhirdetéseket este 8 óráig felvevő a kiadóhivatal.

Szerkesztőség és kiadóhivatal Ferenc József ut 49. sz. • Telefon: 32-12.

Házasság

40 éves intelligens kereskedő vagyok. Körülményeim megkívánják mielőbbi nősülésemet. Feleségül venném azon hölgyet, ki néhány ezer pengővel üzletem kibővítéséhez segítené. Ehez ingatlanom elsőrangú. „Mindent egymásért” jellegű válaszolok. 62

Levelezés

Szórazokozni vágyom, melyik fiatal asszonyka áldozna reám naponta egy órát, akivel levelezhetnék? „Barna” jellegű Debreceni Ujság kiadóba. 60

Mlv. Margit nagyveneres asszonynak saját néven levele van Postrestant. 58

Betöltendő állás

Jól főző mindenest hosszú bizonyítvánnyal keres Bernfeldné, Hatvan ucca 2. 2748

Kiszolgálóként vendéglőben jártas, fizetéssel azonnal felvétetik Halász vendéglőben, Margitfürdő sarkon. 2715

Dietés konyhát perfektil főző jobb nő felvétetik tanyára. Jelenkezés kedden délelőtt 10—12-ig klinikán sebészeti osztály Engel Sámuelné-nél. 2744

Keresek félnapra csak képesített fiatal intelligens német nevelőnőt, akinek jó bizonyítványa, hosszabb gyakorlata és minden tájékozottságtól mentes német kiejtése van. Arany János u. 2. II. 8. 428

Kifutó felvétetik. Biciklivel rendelkező előnyben. Erzsébet u. 40. 2743

Népszerep biztosítási ágazat terjesztésére agilis urakat alkalmazunk. Cim a kiadóban. 2706

Mindenes fiatal bejáróleányt keresek Fehérné, Deák Ferenc 22. 439

Összekötésekkkel rendelkező állásnéküliek, nyugdíjasok és hölgyek is jutalék mellett szép keresetre tehetnek szert. Ajánkozások „Existencia” jellegűre. 2713

Mindenes főzőnő azonnali felvételre kerestetik József kir. herceg ucca 32. 2742

Előkelő biztosító intézet jó összekötésekkkel rendelkező urakat fix és jutalék mellett felvesz. — Cim a kiadóban. 2705

Német nőt keresek vidékre 15-re vagy 1-re 8 éves kislámhoz, aki a háztartásban is segítkezik. — Bujdosó u. 5. a. Homokkert. A-1

Nyugalmasított bíró közjegyző helyettesként egyelőre 6 heti időtartamra elhelyezkedést találhat Kiskvárdán Dr. Szotyori Nagy Sándor irodájában. 93

Mindenes bejárónőt jó fizetéssel azonnal felveszek. Cim a kiadóban. 92

Mindenes bejárónő felvétetik. Teleki u. 29., hátul az udvarban. 66

Állást keresők

Magyar-német kedélyes úriasszony beteghez ajánlkozik felolvasónőnek, esetleg gyermekekhez délutánra. Cim a kiadóban. 61

Üzletek

Üzlethelyiség (jelenleg italmérés) Csapó ucca 10. sz. alatt kiadó november 1-re. Értekezni az udvari lakásban. A/10

Ingatlan

Családi uri ház olcsón eladó. József kir. herceg ucca 27. — Értekezni ugyanott. 2247

2500 pengőért eladó Tégláskertben 1030 négyszögöl földdel 1 szoba, konyha, téglalapú épülettel, 120 gyümölcsfával, 500 pöszméte, ribizli, szőlővel beültetve, egész telek körülkerítve. Érdeklődni: Lukács Mártonnál, Salétrom uccán. 2738

Eladó Bezerédi ucca 15. sz. házastelek a rajtatlevő épületekkel együtt, ugyanott 900 négyszögöl telek, három részre elosztva, esetleg együtt is, mely konyhakertésznek kitünő föld. 2697

Eladó a lóvásártérrel szemben, a Hajdúböszörményi ut 71. sz. ház, két szoba, konyha, nagy istálló, 600 négyszögöl udvar. Értekezhetni: Simonffy u. 1. sz., II. em., árvaszéknél, közgyámnál. 3998

Kiadó lakás

Különbejáratu bútorozott kisebb és nagyobb szoba azonnal kiadó. Rákóczi 35. 2725

Különbejáratu bútorozott szoba teljes ellátással azonnalra kiadó. Simonyi út 2. 64

Igen jó világos egyszobás, konyhás udvari lakás kiadó. Miklós 51. 3994

Kettő különbejáratu szoba kiadó lakásnak, irodának, műhelynek. Értekezni: Piac u. 66., vendéglőben. 3953

Kölcsönzők háromszázast keltezőgépet, műanyag, uradalmi tejet hajnalban beszállított, nagy lakást kiadok. Hírlapiroda, Széchenyi 6. 2249

Egy szoba, konyha kiadó november 15-re. Görbe ucca 15. 57

Különbejáratu uccai szeparált elegánsan bútorozott szoba átutazóknak is. Pacsirta 11. 59

Eladás

Takaréktüzhelyek kaphatók. Nagy kétsütős, majonkás alkalmi áron, Kandia 15. 2751

Vizvezeték, gázszerelést, bádagos munkát
olcsón készít, javít:
Weinberger Ignác
Széchenyi u. 24.

Trágyaeladás. A közvágóhid telepéről a f. évben összegyűlt trágyaneműek f. hó 20-án délelőtt 10 órakor a debreceni Trágyagyár Rt. telepen (Díszegri ut) nyilvános árverésen el fognak adni. Városi közvágóhid. 438

Farkaskutya nagyon szép példány eladó. Bercsenyi 8. 440

Király kávéi mégis a legjobbak! Aromás, zamatos kávé! Király üzletében a vevő előtt pörkölik. Degenfeldtér 11. sz. 3997

10 deka teavaj 24 fillér, 10 deka emmentáli 24 fillér Sajt-, Vajházban, Kovács-vasúti mellett, Piac ucca 17. 4000

Cserép- és vaskályhák jó állapotban eladók. Maróthy György 24. 91

Télialma kézzel szedett, 10 féle nemes fajokból kapható. Arany János ucca 30. termelőnél. 89

Új ebédlőbútor olcsón eladó. Eötvös u. 27. A-1

Gyümölcsfa árusítás Piac u. 66. alatt a legolcsóbban beszerezhető minden fajta, ugyszintén szőlővessző és dísznövények is kaphatók. 2703

Eladó egy finom fekete női szőrmés télikabát. Ehrenfeld, Széchenyi ucca 25. 2752

Kiállításra készült csodaszépnek mondott rézmajolika asztalspór elfogadható árban eladó. Bercsenyi ut 83. 2698

Tajtékpipa ébenfa szárral, elenfántcsont és borostyán szepőkával, történelmi becsű, olcsón eladó. Cim a kiadóban. S

Nem hangzatos reklám, hanem létező valóság, hogy legolcsóbban szállít I. rendű özdí, királdi és más hazai szemet, bányakösz és brükettet, továbbá I. rendű száraz búkk-, cser-, tölgy-, gyertyán-, akác- és vargafát hasámban és aprítva Erdélyi Tüzifa- és Szénkereskedés, Debrecen, Bőszörményi ut 3. sz. Telefon 32-31. 3501

Prémies sötétkék télikabát eladó. Cim a kiadóban. 388

Gordonka kijátszott, jókarban eladó. — Szent Anna u. 35. Dr. Sebestyén. 2707

Eladó bakkecske. Károly Ferenc József út 52. szám. 19

Eladó betegelő kocsi, nagy vasman-gorló és új női cipők. Magoss György-tér 29. A-1

Málna, óriásszemű 10 fillér, magasztos nemes pöszméte 35 fillér. József kir. herceg u. 12. sz. 4002

Használt nutria béleses városi bunda olcsón eladó. Kövály szücsnél — Bika bérház. 2690

Szép Biedermayer garnitúra gyönyörű antik Tabernakulum eladó. Miklós u. 4. I. em. 2647

Weekendház, garáznak is átalakítható. Értekezni: Debreceni Első Takarékpénztárnál. 3816

Ebédlőkredenc nagyon olcsón eladó. Diófa u. 13. 308

Keveset használt arany foka bunda olcsón eladó. Király u. 5. Balogh. 2250

Vétel

Kényszerkölcsönt, Nemzeti Bank részvényt, két rézgyagat, gázcillárt veszek. — Miklós ucca 13. 2754

Keresek azonnali megvételre egy 100 vagy 200 kg. mérleget és egy kétkerekű kocsit. Darabos ucca 42. szám. 2253

Oktatás

Fejes nyelviskola, Kálvin-tér 13. Olvassa plakátainkat. Külföldi diplomás tanerők. 3587

Naményi gyors- és gépiró iskolában a beiratás s a tanítás megkezdődött. Felneveltek gyors kiképzése. Helyesirástani, szepirástani. Olcsó tandíj. Allamérvényes bizonyítvány. Batthyány u. 9. sz. 1798

Pénz

Pénzt házra, földre folyósítottak azonnal. Kényszerkölcsönt veszek. Mandel, József kir. herceg ucca 44. 2716

Ellátás

Elismerten jó házikoszt kapható, 4 fogásos 60 fillérért személyenként, kihordásra is Csapó ucca 19., keresztépület. A-10

Különféle

Függönyök, ágyterítők, kelengyek szépen és olcsón készülnék. — Függöny, ágyterítő eladó. Jókai 7. 2745

Poloskairtást cyángázzal és lakások vizsgálását felelősséggel vállalom. Poloska- és patkányterítést kapható. Kossuth ucca 47. Nánásy.

Örökbe adom 7 éves egészséges fiamat. Molnár, Meszena ucca 22. 441

Jóhangu pianinot keresek azonnalra bérbe. Glück, Arany János ucca 17. sz. 391

Gépszur, gépendli, gombathúzás legolcsóbb áron: Gottlieb-szalón, Arany János 2., földszint. 2689

Husfűstölés olcsón, kifogástalanul. Teleki ucca 88. alatt Bébernél. 350

Száraz raktárnak alkalmas pinchehelyiség kiadó. Széchenyi u. 12. sz., uccai lakás. 305

13 éves kisleányomat adnám jobb családnak. Cim a kiadóban. 90

Cs. K. urat felkérem, hogy a vasárnap este elcsérelt kalapot a „Bunda” főpincéreknek adja át. A-1

A kiadást felelős: Thury Levente. Laptulajdonos a Debrecen Független Ujság vállalat. Nyomatott Nagy Károly és Társai körforgógépén, Debrecen. Piac ucca 49. szám alatt.